

מכשלה או הישג?

הנני מביא להלן תוצאות ביקורת התנובה של אחת הפרות מאחד העדרים שבארץ ואבקש את עזרת החברים למקצוע לפענח את התעלומה שבתופעה זו, כי בקרבי מתרוצצות שתי דיעות ואיני יכול להכריע איזוהי הנכונה.

תוצאות הביקורת	מארס 63	אפריל	מאי	יוני	יולי	אוגוסט	ספט'	אוקט'	נוב. 63
חלב	חלב	חלב	חלב	חלב	חלב	חלב	חלב	חלב	חלב
ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן	ק"ג שומן
38.8	38.6	30.8	31.9	31.2	25.7	25.5	2.6	19.3	19.3

סיכום התנובה הוא: 7960 ק"ג חלב, 172.6 ק"ג שומן, 2.17% שומן, 271 ימי חליבה

מחד גיסא אתה עומד ומתפעל מכושר ההגבה של מבכירה שהמליטה בגיל של 27 חודש ומאידך גיסא אתה נבוך ואינך יודע אם זה חלב של פרה, או של סוסה, או שזהו חלב שנמחל כדי שליש לפחות במים. למחבר רשימה זו הייתה הזדמנות לעיין באלפים רבים של נתוני ביקורת והוא נאלץ להודות שחלב בעל תכולה כזו של שומן לא נתגלה לנגד עיניו בשום מקום בעולם. אני מתקשה איפוא מאוד למצוא הסבר לתופעה מפתיעה זו ואיני יודע כיצד להתייחס אליה — כלמכשלה או כלהישג.

כשהנני בוחן תנובה זו לאור תנאי השיווק בארץ הרי מתברר לי שמהתמורה ינוכו כ-400 ל"י עקב הגירעון של 100 ק"ג שומן! אמנם אינני בקי די במדיניות המחירים והחישובים השונים, אולם נדמה לי שה"קנס", או הניכוי של 4 ל"י על ק"ג אחד חסר-שומן נקבע תוך יחס של חסד ורחמים ואינו תואם את המציאות בשיווק שומן החלב. יתכן שהשומן המשווק בצור רת חמאה אינו מבטיח לייצרן למעלה מ-4 ל"י עבור הקילו, אולם כשהנני בודק את התמורה עבור השומן המשווק בצורת שמנת, הרי נדמה לי שלא אטעה אם אעז לאמוד את מחיר הקילו ב-10 לירות. איני יודע בדיוק כמה מהשומן משווק בצורת שמנת וכמה בצורת חמאה, אבל יש כנראה מקום, בתנאי השיווק של מוצרי החלב

בארץ, לזכות את השומן במחיר גבוה מזה המ קובל; ויתכן שתיקון כזה במחיר היה מדרבן לייצר חלב בעל מתכונת שומן שלפחות לא תהיה קטנה מזו האופיינית לגבי הגזע הפריזי בימינו (3.6%), והיינו גוללים מעלינו חרפת הייבוא של שומן החלב (בצורת חמאה מלוחה ו"ותיקה" מדי).

ההרהורים "הכלכליים" נשתרבו לכאן דרך אגב, והתמיהה על הפרשת חלב מהטיב הנ"ל על ידי פרה, המשתייכת לגזע הישראלי-פריזי שלנו, נשארת בעינה, כי נעלמו מנגד עיני כל ההלכות שבכוחן לפרש תופעה זו מבחינה פיס-יולוגית. ואם לא ימצא מישהו מחברי המקצוע שיסביר לי מהות וסיבות העובדה הנ"ל, אחכה איפוא לתוצאות ביקורת התנובה של בת הפרה "איקס", וכשיתגלה שגם היא תניב חלב מסוגי של חלב האם, הרי יהיה מקום להנחה שזכינה במוטאציה, ונכריו על "הישג" זה קבל כל אלה המתאווים לפרות המניבות חלב חסר-שומן; אלא שלפני כן יהיה צורך להיווכח אם היעלמות השומן בחלב הפרה ה"מוטאציונית" מפוצה ע"י עליית החלבון או מרכיבים אחרים, כיוון שגם מתעבי השומן אינם להוטים ביותר אחרי חלב שמכיל פחות מ-12%—12.5% חומר יבש.

אין להתנחם במילתא דבדיחותא. הענין הוא רציני למדי, והגיעה השעה לתקן את המעוות מכל הבחינות שהן, ואף לשם שמירת כבודה של פרתנו הישראלית.

א. י. לוטם